

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 29 Ionawr 2020

Amser y cyfarfod: 13.30

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](#) yn:

<http://senedd.tv/cy/6078>

257

1 Cwestiynau i Weinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

Dechreuodd yr eitem am 13.30

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Cafodd cwestiynau 3 a 5 eu grwpio i'w hateb gyda'i gilydd. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i'r Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol

Dechreuodd yr eitem am 14.21

Gofynnwyd y 5 cwestiwn cyntaf. Atebwyd cwestiynau 1 a 5 gan y Dirprwy Weinidog Tai a Llywodraeth Leol. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

Pwynt o Drefn

15.09

Cododd Mandy Jones bwynt o drefn o dan Reol Sefydlog 13.9(iv) a 13.9(v) ynghylch iaith a ddefnyddiwyd yn ystod trafodion yr wythnos ddiwethaf. Cytunodd y Llywydd i adolygu'r cofnod a dychwelyd at y mater os oes angen.

3 Cwestiynau Amserol

Dechreuodd yr eitem am 15.10

Gofyn i'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol:

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Caroline Jones (Gorllewin De Cymru): A wnaiff y Gweinidog amlinellu'r camau y mae lechyd Cyhoeddus Cymru a GIG Cymru yn eu cymryd i amddiffyn y cyhoedd rhag coronafeirws?

Leanne Wood (Rhondda): Sut y mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu ateb y galw am wasanaethau damweiniau ac achosion brys yn y Rhondda a thu hwnt os caiff gwasanaethau 24 awr yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg eu gostwng?

4 Datganiadau 90 Eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.46

Gwnaeth **Lynne Neagle** ddatganiad yn dathlu llwyddiannau enillwyr y Gwobr Tiwtoriaid y Sefydliad Dysgu a Gwaith; Ysbrydoli! ar 22 Ionawr 2020 made a statement celebrating the achievements of the winners of the Learning and Work Institute's Inspire! Tutor Awards on 22 January 2020

Gwnaeth **Leanne Wood** ddatganiad am lwyddiant Treorci yng nghystadleuaeth Stryd Fawr y Fwyddyn y DU

Gwnaeth **Sian Gwenllian** ddatganiad am enwebu Chwareli Llechi Gwynedd fel Safle Treftadaeth y Byd UNESCO

5 Cynnig i addasu enw a chylch gwaith y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Dechreuodd yr eitem am 15.51

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

NDM7242 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 16.3, yn cytuno i newid enw a chylch gwaith y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol, i'r canlynol:

- a) Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad;
- b) i gyflawni swyddogaethau'r pwyllgor cyfrifol a nodir yn Rheol Sefydlog 21, ac i ystyried unrhyw fater arall sy'n ymwneud â deddfwriaeth, cyfiawnder a'r cyfansoddiad sydd o fewn cymhwysedd y Cynulliad neu Weinidogion Cymru neu sy'n ymwneud â'r cymhwysedd hwnnw, gan gynnwys ansawdd y ddeddfwriaeth.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
42	0	7	49

Derbyniwyd y cynnig.

Cynnig i Ethol Aelod i Gomisiwn Y Cynulliad (5 munud)

Dechreuodd yr eitem am 15.54

NDM7261 – [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 7.9, yn penodi Rhun ap Iorwerth (Plaid Cymru) fel aelod o Gomisiwn y Cynulliad.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

6 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Ymadawiad a'r Undeb Ewropeaidd

Dechreuodd yr eitem am 15.55

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM7241 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi bod pobl Cymru wedi pleidleisio i adael yr Undeb Ewropeaidd yn y refferendwm a gynhaliwyd ar 23 Mehefin 2016.
2. Yn credu y dylid rhoi canlyniad refferenda ar waith bob amser.
3. Yn cydnabod y bydd Cymru, ynghyd â gweddill y Deyrnas Unedig, yn gadael yr Undeb Ewropeaidd am 23.00 ar 31 Ionawr 2020.
4. Yn cydnabod y manteision posibl i Gymru yn sgil ymadawiad y Deyrnas Unedig â'r Undeb Ewropeaidd, gan gynnwys:
 - a) llunio cytundebau masnach rydd newydd;

b) creu system fewnfudo decach nad yw'n gwahaniaethu yn erbyn pobl ar y sail o ble y gallant ddod;

c) sefydlu dull newydd o ymdrin â buddsoddi rhanbarthol.

5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i ymgysylltu'n gadarnhaol â Llywodraeth y DU wrth i'r Deyrnas Unedig adael yr Undeb Ewropeaidd.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
15	7	28	50

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

1. Yn nodi bod pobl Cymru wedi pleidleisio i ymadael â'r Undeb Ewropeaidd yn y refferendwm a gynhaliwyd ar 23 Mehefin 2016 ac y bydd Cymru, ynghyd â gweddill y Deyrnas Unedig, yn ymadael â'r Undeb Ewropeaidd am 23.00 ar 31 Ionawr 2020.
2. Yn cydnabod bod buddion yn ogystal â heriau yn codi o ymadawiad y Deyrnas Unedig â'r Undeb Ewropeaidd.
3. Yn credu y gall yr heriau gynnwys bygythiad sylweddol i ddyfodol y Deyrnas Unedig ei hun; bod felly angen diwygio'r cyfansoddiad yn sylweddol i ymwreiddio datganoli yn llwyr; ac y gallai negodi Cytundebau Masnach Rydd â'r UE a gwledydd eraill, heb gynnwys y gweinyddiaethau datganoledig yn ystyrllon, fod yn risg o ran tanseilio'r setliad datganoli; ac yn gresynu na chydabuwyd hyn gan Lywodraeth y DU wrth basio Deddf yr UE (Y Cytundeb Ymadael) yn Senedd y DU.
4. Yn cefnogi'r cynllun 20 pwynt a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru yn 'Diwygio ein Hundeb' a fydd yn sicrhau bod datganoli yn dod yn rhan sefydledig o'r cyfansoddiad unwaith y mae'r DU yn ymadael â'r UE.
5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i barhau i ymgysylltu'n gadarnhaol â Llywodraeth y DU ac i godi llais dros fuddiannau Cymru wrth i'r Deyrnas Unedig ymadael â'r Undeb Ewropeaidd.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	7	16	50

Derbyniwyd gwelliant 1.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM7241 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi bod pobl Cymru wedi pleidleisio i ymadael â'r Undeb Ewropeaidd yn y refferendwm a gynhaliwyd ar 23 Mehefin 2016 ac y bydd Cymru, ynghyd â gweddill y Deyrnas Unedig, yn ymadael â'r Undeb Ewropeaidd am 23.00 ar 31 Ionawr 2020.
2. Yn cydnabod bod buddion yn ogystal â heriau yn codi o ymadawiad y Deyrnas Unedig â'r Undeb Ewropeaidd.
3. Yn credu y gall yr heriau gynnwys bygythiad sylweddol i ddyfodol y Deyrnas Unedig ei hun; bod felly angen diwygio'r cyfansoddiad yn sylweddol i ymwreiddio datganoli yn llwyr; ac y gallai negodi Cytundebau Masnach Rydd â'r UE a gwledydd eraill, heb gynnwys y gweinyddiaethau datganoledig yn ystyrllon, fod yn risg o ran tanseilio'r setliad datganoli; ac yn gresynu na chydabuwyd hyn gan Lywodraeth y DU wrth basio Deddf yr UE (Y Cytundeb Ymadael) yn Senedd y DU.
4. Yn cefnogi'r cynllun 20 pwynt a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru yn 'Diwygio ein Hundeb' a fydd yn sicrhau bod datganoli yn dod yn rhan sefydledig o'r cyfansoddiad unwaith y mae'r DU yn ymadael â'r UE.
5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i barhau i ymgysylltu'n gadarnhaol â Llywodraeth y DU ac i godi llais dros fuddiannau Cymru wrth i'r Deyrnas Unedig ymadael â'r Undeb Ewropeaidd.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	7	16	50

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

7 Dadl Plaid Cymru – Perfformiad y GIG

Dechreuodd yr eitem am 16.59

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM7244 [Sian Gwenllian \(Arfon\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi'r ystadegau perfformiad diweddaraf ar gyfer y GIG ac yn gresynu at y methiant parhaus i gyrraedd targedau perfformiad ar draws amrywiaeth o arbenigeddau a gwasanaethau.
2. Yn gresynu at ganslo llawdriniaethau a oedd wedi'u cynllunio er mwyn ymdrin â phwysau'r gaeaf ac yn credu ei bod yn bosibl cynllunio ar gyfer ymdrin â phwysau'r gaeaf a sicrhau bod llawdriniaethau a oedd wedi'u cynllunio yn parhau.
3. Yn credu y dylid llongyfarch staff y GIG a gofal cymdeithasol am eu perfformiad o dan amgylchiadau anodd.
4. Yn credu y gellir cynnal gwelliannau yn y GIG yn y tymor hir dim ond:
 - a) os caiff gwasanaethau gofal cymdeithasol yr un parch â'r GIG, ac yn gresynu nad yw gwasanaethau gofal cymdeithasol wedi'u hariannu'n ddigonol ar draul y GIG;
 - b) os ceir buddsoddiad sylweddol mewn gwasanaethau sy'n atal salwch;
 - c) os ceir gwelliannau i amodau gwaith a chynllunio'r gweithlu er mwyn gwella'r broses o recriwtio a chadw staff y GIG a gofal cymdeithasol.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
13	1	36	50

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Ychwanegu pwynt newydd ar ôl pwynt 2 ac ailrifo yn unol â hynny:

Yn gresynu bod rhai o fyrdau iechyd Cymru yn gohirio recriwtio oherwydd pwysau ariannol sy'n gwaethygu perfformiad gwael a phwysau ar staff rheng flaen.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
15	0	35	50

Gwrthodwyd gwelliant 1.

Gwelliant 2 – [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Dileu pwynt 4 a rhoi yn ei le:

Yn cydnabod effaith degawd o gynt annheg o gyfeiriad y DU ar yr adnoddau sydd ar gael i ariannu gwasanaethau cyhoeddus, gan gynnwys iechyd a gofal cymdeithasol, ac yn credu mai dim ond trwy'r dulliau canlynol y gellir cynnal gwelliannau yn y GIG yn y tymor hir:

- os bydd y GIG a gofal cymdeithasol yn cydweithio fel partneriaid cyfartal;
- os bydd buddsoddi yn parhau ar draws y ddwy system i helpu pobl i gadw'n iach ac allan o'r ysbyty;
- drwy barhau â'r ffofws ar recriwtio a chadw ein gweithlu iechyd a gofal, ynghyd â'u llesiant, gyda chymorth y strategaeth ar gyfer y gweithlu iechyd a gofal cymdeithasol ar y cyd.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 2:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	0	23	50

Derbyniwyd gwelliant 2.

Gan fod gwelliant 2 wedi'i dderbyn, cafodd gwelliannau 3 a 4 eu dad-ddethol.

Gwelliant 5 – [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Ychwanegu pwynt newydd ar ddiwedd y cynnig:

Yn croesawu'r cyfleoedd i fuddsoddi adnoddau ychwanegol yn y GIG yng Nghymru a'r gwasanaethau gofal cymdeithasol er mwyn hybu perfformiad o ganlyniad i gynnydd mewn termau real yn grant bloc Cymru.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 5:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
42	0	8	50

Derbyniwyd gwelliant 5.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM7244 [Sian Gwenllian \(Arfon\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi'r ystadegau perfformiad diweddaraf ar gyfer y GIG ac yn gresynu at y methiant parhaus i gyrraedd targedau perfformiad ar draws amrywiaeth o arbenigeddau a gwasanaethau.
2. Yn gresynu at ganslo llawdriniaethau a oedd wedi'u cynllunio er mwyn ymdrin â phwysau'r gaeaf ac yn credu ei bod yn bosibl cynllunio ar gyfer ymdrin â phwysau'r gaeaf a sicrhau bod llawdriniaethau a oedd wedi'u cynllunio yn parhau.
3. Yn credu y dylid llongyfarch staff y GIG a gofal cymdeithasol am eu perfformiad o dan amgylchiadau anodd.
4. Yn cydnabod effaith degawd o gyni annheg o gyfeiriad y DU ar yr adnoddau sydd ar gael i ariannu gwasanaethau cyhoeddus, gan gynnwys iechyd a gofal cymdeithasol, ac yn credu mai dim ond trwy'r dulliau canlynol y gellir cynnal gwelliannau yn y GIG yn y tymor hir:
 - a) os bydd y GIG a gofal cymdeithasol yn cydweithio fel partneriaid cyfartal;
 - b) os bydd buddsoddi yn parhau ar draws y ddwy system i helpu pobl i gadw'n iach ac allan o'r ysbyty;

c) drwy barhau â'r ffocws ar recriwtio a chadw ein gweithlu iechyd a gofal, ynghyd â'u llesiant, gyda chymorth y strategaeth ar gyfer y gweithlu iechyd a gofal cymdeithasol ar y cyd.

5. Yn croesawu'r cyfleoedd i fuddsoddi adnoddau ychwanegol yn y GIG yng Nghymru a'r gwasanaethau gofal cymdeithasol er mwyn hybu perfformiad o ganlyniad i gynnydd mewn termau real yn grant bloc Cymru.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
34	0	16	50

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

8 Dadl y Blaid Brexit – Pysgodfeydd

Dechreuodd yr eitem am 18.05

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM7243 [Caroline Jones \(Gorllewin De Cymru\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn cydnabod pwysigrwydd hanesyddol pysgodfeydd i Gymru.
2. Yn croesawu'r ffaith y bydd y Deyrnas Unedig, ar ôl blynyddoedd o ddiffyg gweithredu, yn gadael yr Undeb Ewropeaidd ddiwedd yr wythnos hon.
3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU i sicrhau'r manteision gorau i Gymru o ran pysgodfeydd Cymru wrth i ni gwblhau'r broses Brexit.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
7	0	43	50

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – [Rebecca Evans \(Gwyr\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn cydnabod pwysigrwydd hanesyddol pysgodfeydd i ddiwydiannau, amgylchedd a chymunedau arfordirol Cymru.
2. Yn galw ar Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU i gymryd yr holl gamau angenrheidiol er mwyn diogelu dyfodol pysgodfeydd Cymru.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
28	0	22	50

Derbyniwyd gwelliant 1.

Gan fod gwelliant 1 wedi'i dderbyn, cafodd gwelliannau 2 a 3 eu dad-ddethol.

Gwelliant 4 – [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Ychwanegu pwynt newydd ar ddiwedd y cynnig:

Yn cydnabod y byddwn, ar ôl gadael yr UE, yn gadael y Polisi Pysgodfeydd Cyffredin ac yn dod yn wladwriaeth arfordirol annibynnol, gan gymryd rheolaeth yn ôl dros ein dyfroedd ym mis Rhagfyr 2020.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 4:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
14	9	27	50

Gwrthodwyd gwelliant 4.

Gwelliant 5 – [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Ychwanegu pwynt newydd ar ddiwedd y cynnig:

Yn croesawu ymrwymiad Llywodraeth y DU i: cynyddu'r cyllid ar gyfer pysgodfeydd ledled gwledydd y DU drwy'r senedd bresennol, a chefnogi'r broses o adfywio ein cymunedau arfordirol.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 5:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
14	8	28	50

Gwrthodwyd gwelliant 5.

Gwelliant 6 – [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Ychwanegu pwynt newydd ar ddiwedd y cynnig:

Yn galw ar Lywodraeth Cymru i gyflwyno strategaeth bysgota newydd a fyddai'n seiliedig ar yr egwyddor o 'gynnyrch cynaliadwy mwyaf', ac a fyddai'n ei gwneud yn ofynnol yn gyfreithiol i Lywodraeth Cymru gynnal cynaliadwyedd pysgod ar gyfer pob stoc.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 6:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
22	1	27	50

Gwrthodwyd gwelliant 6.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM7243 [Caroline Jones \(Gorllewin De Cymru\)](#)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn cydnabod pwysigrwydd hanesyddol pysgodfeydd i ddiwydiannau, amgylchedd a chymunedau arfordirol Cymru.
2. Yn galw ar Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU i gymryd yr holl gamau angenrheidiol er mwyn diogelu dyfodol pysgodfeydd Cymru.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
---------	--------	----------	----------

47	0	3	50
----	---	---	----

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

9 Cyfnod pleidleisio

Dechreuodd yr eitem am 18.55

10 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 19.02

NDM7245 [Rhianon Passmore \(Islwyn\)](#)

Cymru a'r economi ddiwylliannol: manteision economaidd y diwydiannau creadigol a'r celfyddydau mewn Cymru greadigol.

Daeth y cyfarfod i ben am 19.24

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Cynulliad am 13.30, Dydd Mawrth, 4 Chwefror 2020